

Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău
Judecător: O. Melniciuc
Curtea de Apel Chișinău
Judecători: A. Minciuna, L. Popova și V. Mihaila

ÎNCHEIERE

23 mai 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența
Președintele completului
judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Iuliana Oprea

examinînd admisibilitatea recursului declarat de Prostomolotov Alexandr și Zaporozjcenco Dmitri,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Prostomolotov Alexandr și Zaporozjcenco Dmitri împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii și Societatea cu Răspundere Limitată „TTA Electro” cu privire la anularea deciziei, constatarea raporturilor de muncă, obligarea la reexaminarea plîngerilor și obligarea la efectuarea controlului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2017, prin care a fost respins apelul declarat de Prostomolotov Alexandr și Zaporozjcenco Dmitri, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 23 decembrie 2016,

A C O N S T A T A T:

La 24 februarie 2016, Prostomolotov Alexandr și Zaporozjcenco Dmitri au depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii și Societatea cu Răspundere Limitată „TTA Electro” cu privire la anularea deciziei, constatarea raporturilor de muncă, obligarea la reexaminarea plîngerilor și obligarea la efectuarea controlului.

În motivarea pretențiilor reclamanții au indicat că în perioada 15 octombrie 2015 – 5 noiembrie 2015, au activat în calitate de electricieni în cadrul Societății cu Răspundere Limitată „TTA Electro”, pe un șantier de construcții.

S-a precizat că angajatorul careva contracte individuale cu ei nu a încheiat. Munca era prestată în condiții ce nu corespundeau standardelor privind organizarea, securitatea și sănătatea în muncă. Odată ce volumul de lucrări a fost efectuat, accesul pe șantier a fost interzis, fără a fi atribuită o careva remunerare pentru munca prestată.

Reclamanții au specificat faptul că aceste circumstanțe sunt certificate prin declarațiile lui Tmîjnicov Nicolai, Grigoriu Oleg, Tutunaru Viorel, Purcel Liudmila,

care la acel moment activau în cadrul șantierului de construcție și care confirmă faptul că au activat în calitate de electricieni în perioada respectivă.

La 28 decembrie 2015 reclamanții s-au adresat cu o plângere către Inspectoratul de Stat al Muncii privind încălcarea legislației în vigoare de către Societatea cu Răspundere Limitată „TTA Electro”, iar prin răspunsul din 27 ianuarie 2016, li s-a refuzat în admiterea cerințelor.

Ulterior, Prostomolotov Alexandr s-a adresat Inspectoratului de Stat al Muncii cu o cerere prealabilă, solicitând revocarea în tot a deciziei de nesancționare a Societății cu Răspundere Limitată „TTA Electro”, efectuarea repetată a unui control în cadrul căruia va fi constatat dacă de facto, Prostomolotov Alexandr a activat, sau nu în cadrul Companiei date, ca electrician în perioada menționată, efectuarea unui amplu control pe marginea activității Societății cu Răspundere Limitată „TTA Electro” privind asigurarea aplicării dispozițiilor actelor legislative și ale altor acte normative referitoare la condițiile de muncă și la protecția salariaților în exercitarea atribuțiilor lor.

Au mai specificat Prostomolotov Alexandr și Zaporozjcenco Dmitri că la 18 februarie 2016 au primit un răspuns prin care toate solicitările au fost respinse.

S-a mai precizat că Inspectoratul de Stat al Muncii a examinat unilateral și părținitor petiția înaintată, or în conformitate cu obligațiile de sancționare, agentul constatator urmează să determine toate probele necesare.

Consideră că lipsa unei decizii de constatare de facto a unui raport de muncă și de sancționare, reclamanții sunt în imposibilitate de a se adresa în instanța de judecată în ordine civilă.

Solicită Prostomolotov Alexandr și Zaporozjcenco Dmitri:

- anularea deciziei de nesancționare a Societății cu Răspundere Limitată „TTA Electro” emisă de către Inspectoratul de Stat al Muncii;

- constatarea de facto, a raportului de muncă între Societatea cu Răspundere Limitată „TTA Electro” și Zaporozjcenco Dmitri și Prostomolotov Alexandr care au activat în calitate de electricieni;

- a obliga Inspectoratul de Stat al Muncii să reexamineze plîngerile înaintate de către Zaporozjcenco Dmitri și Prostomolotov Alexandr cu atragerea la răspundere a Societății cu Răspundere Limitată „TTA ELECTRO” conform art. 55¹ Cod Contravențional al RM.

- a obliga Inspectoratul de Stat al Muncii să efectueze un amplu control cu privire la activitatea Societății cu Răspundere Limitată „TTA ELECTRO” privind asigurarea aplicării dispozițiilor actelor legislative și ale altor acte normative referitoare la condițiile de muncă și la protecția salariaților în exercitarea atribuțiilor.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 23 decembrie 2016, cererea de chemare în judecată depusă de Prostomolotov Alexandr și Zaporozjcenco Dmitri împotriva Inspectoratului de Stat al Muncii și Societatea cu Răspundere Limitată „TTA Electro” cu privire la anularea deciziei, constatarea raporturilor de muncă, obligarea la reexaminarea plîngerilor și obligarea la efectuarea controlului a fost respinsă (f.d. 114, 117-120).

La 13 ianuarie 2017, Prostormolotov Alexandr și Zaporozjcenco Dmitri au depus apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 23 decembrie 2016, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2017, a fost respins apelul declarat de Prostormolotov Alexandr și Zaporozjcenco Dmitri, fiind menținută hotărârea Judecătoriai Rîșcani, mun. Chișinău din 23 decembrie 2016 (f.d. 147, 148-150).

Pentru a hotărî astfel, instanța de apel a conchis că prima instanță a dat o apreciere obiectivă și justă probelor administrate, a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinii și corect a aplicat normele de drept material și procedural, în consecință adoptînd o hotărîre întemeiată.

Invocînd ilegalitatea deciziei instanței de apel, la 31 iulie 2017, Prostormolotov Alexandr și Zaporozjcenco Dmitri au contestat-o cu recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă.

În motivarea recursului s-a invocat că atît instanța de apel, cît și prima instanță nu au constatat toate circumstanțele importante pentru soluționarea corectă a pricinii, fiind încălcate normele de drept procedural.

Recurenții au mai specificat că instanțele de judecată inferioare au aplicat o Lege care nu trebuia să fie aplicată, au fost interpretate greșit circumstanțele pricinii, neluînd în calcul faptul că la dosar sunt atașate probe care certifică faptul angajării în cadrul Societății cu Răspundere Limitată „TTA Electro”, în calitate de electricieni.

Potrivit art. 434 CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărîrii sau a deciziei integrale. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Instanța de recurs constată că la dosar este anexată scrisoarea Curții de Apel Chișinău din 14 iulie 2017, prin care a fost expediată copia deciziei instanței de apel în adresa părților (f.d. 152), însă la dosar nu sunt probe care ar demonstra data recepționării deciziei recurate.

Totodată, Colegiul menționează că decizia instanței de apel contestată a fost pronunțată la 31 mai 2017, iar recursul a fost declarat la 31 iulie 2017, prin urmare, se constată că recurenții au respectat termenul de procedură stabilit prin lege.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC, după parvenirea dosarului un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acestuia.

De menționat că Curtea Supremă de Justiție a interpelat dosarul respectiv de la Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani la 2 august 2017 și repetat la 6 octombrie 2017, parvenind doar la 6 aprilie 2018.

La 17 aprilie 2018, în adresa intimaților a fost expediată copia recursului, însă pînă la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, în adresa Curții

Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimatul să-și expună poziția față de temeiurile invocate în recurs.

Examinând temeiurile de admisibilitate ale recursului în raport cu materialele cauzei civile, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor a verificat dacă recursul este formulat de persoana în drept să-l declare, dacă este depus în termen și dacă nu a fost examinat anterior, și a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în mod legal.

Materialele cauzei certifică faptul că recursul nu a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile art. 430 din Codul de procedură civilă.

Audiind raportul verbal al judecătorului-raportor și verificând încadrarea în dispozițiile art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă a temeiurilor invocate în recurs, precum și având în vedere poziția formulată în referință, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) CPC, din următoarele considerente.

Ab initio, în conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural. În cazul respectiv, judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește doar problemele de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

În același context, instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil garantate de articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în special, de dreptul de acces la o instanță și de dreptul de a fi auzit (a se vedea, de exemplu, *Erfar – Avef v. Grecia*, 27 martie 2014, parag. 39 – 40; *Lebedinschi v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32).

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal al unei persoane poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, condițiile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, inter alia, *Marc Brauer v. Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28).

Astfel, în conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

În aceeași ordine de idei, alin. (2) și (3) ale art. 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alineatul (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, reglementările referitoare la formalitățile și termenele impuse de articolele 433 și 432 alin. (2)-(4) din Codul de procedură civilă sunt formulate suficient de clar și urmăresc protejarea interesului părții, dar și competența asigurării interpretării unitare a legii de către Curtea Supremă de Justiție. Aceste limitări urmăresc un scop legitim, îndeplinind cerințele securității juridice și buneii-administrații a justiției (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Beniamin Nersesyan v. Armenia*, 19 ianuarie 2010, parag. 22; *Erfar – Avef*, *ibidem*, parag. 41, *Marc Brauer*, *ibidem*, parag. 35; *Miessen*, *ibidem*, parag. 67; *Trevisanato v. Italia*, 16 decembrie 2016, parag. 36 – 37, *Sturm v. Luxemburg*, 27 iunie 2017, parag. 36).

Din perspectiva acestor drepturi garantate de Convenția Europeană, completul Colegiului de control judiciar își propune să verifice esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate, întrunesc condițiile necesare pentru a declara admisibilă cererea acestuia.

În speță, instanța observă că recurenții Prostomolotov Alexandr și Zaporozjcenco Dmitri a criticat decizia Curții de Apel Chișinău din 31 mai 2017 în baza articolului 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, așa cum este prevăzut, în mod obligatoriu, la articolul 437 alin. (1), lit. f) din același cod.

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată/procedura în ansamblu, reiese în mod cert că recurenții a reluat criticile formulate în faza procesuală anterioară și asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat detaliat, în special asupra condițiilor prelevării apelor uzate.

Pe baza celor prezentate, completul Colegiului constată că observațiile lui Prostomolotov Alexandr și Zaporozjcenco Dmitri nu dezvăluie nici o aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, temeiurile inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze/modifice hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere al recurentului nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de

a fi „efectiv” (a se vedea, de exemplu, Petrovic v. Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, Sturm v. Luxemburg, ibidem, parag. 32).

Din aceste raționamente, instanța de judecată reține existența temeiului prevăzut la art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare situație, conjunctura stabilită mai sus confirmă lipsa unui formalism excesiv și respectarea unui raport rezonabil de proporționalitate dintre scopul urmărit și mijloacele folosite, iar, în opinia instanței, însăși substanța dreptului de acces la instanță nu a fost afectată.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi audiat”, garantat de art. 6 parag. 1 din Convenție, instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea, inter alia, Helle v. Finlanda, 19 decembrie 1997, parag. 55; Latourniere v. Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen v. Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). De fapt, în concepția instanței europene, art. 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes”, ceea ce s-a constatat în prezenta cauză (a se vedea, mutatis mutandis, Kukkonen v. Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Benjamin Nersesyan, ibidem, parag. 23 – 24; Akaki Tchaghiashvili, ibidem, parag. 34 sau Papaioannou v. Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45).

În conformitate cu art. 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Astfel, având în vedere circumstanțele stabilite supra, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide în mod unanim că recursul declarat de către Prostomolotov Alexandr și Zaporozjcenco Dmitri nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinarea în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 432, 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC al RM, completul Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

D I S P U N E:

Recursul declarat de Prostomolotov Alexandr și Zaporozjcenco Dmitri se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecător

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Iuliana Oprea